

REDAKCAJA ADMINISTRACJA
Rua Em. Pernes, 842
Prenumerata: roczna
W Brazylii 20\$000
W Argentynie, Urugwaju i Paragwaju 5 pezów argent.
W U.S.A. itd. 2 dol.
Płatna z góry
Cena numeru \$300
Za Kurytybą \$400

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Primeiro Jornal em lingua polonesa na America do Sul
Adres na listy i przesyłki pieniężne:
GAZETA POLSKA
Caixa Postal B
CURITIBA — PARANA

NR. 33 KURYTYBA S. PAULO NA NIEDZIELE DZIA 18 SIERPANIA ROK 1940

DYREKTOR: P. OLIVEIRA SAPORSKI

REDAKTOR I WYDAWCA: PAWEŁ NIKODEM

PREZYDENT REPUBLIKI WŚRÓD INDIAN W GOYAZ, NA WYSPIE BANANAL

Gdy prezydent Getulio Vargas wysiadł z samolotu na wyspie Bananal, otoczony go natychmiast plemię Indian Carajá. Kacyk plemienia imieniem Ataul przywitał prezydenta republiki w imieniu wszystkich krajowców, zamieszkujących wyspę. Sześć państwa, skierowawszy swe kroki do domu, w którym miał stanąć gościna, przeszedł pieszo przez cały obwód plemienia Carajá, przystając wiele razy dla pogawędki z Indianami. Równocześnie naciągnęło też plemię Javahé, które przybywało z pozdrowieniem dla głowy państwa. Javahéowie przybywali ze wsi swej Monte, położonej na drugim końcu wyspy.

Prezydent Getulio Vargas, przyjmując wielką delegację plemienia Javahé, wdał się w obszerną rozmowę z szeregiem jego mężów. Wtedy właśnie oba plemiona, Javahé i Carajá zaprosiły prezydenta republiki na widowisko, jakie miało nastąpić na jego cześć, mianowicie święty taniec Aranauá i zapasy między obu szczepami.

Zaraz po obiedzie prezydent Getulio Vargas udał się z towarzyszącym mu otoczeniem do wioski tubylców Carajá, aby być widzem zapowiedzianych pokazów. Indianie Carajá i Javahé, ubrani w swe stroje, wykonali na cześć wizytującego ich gościa, sześć państwa, odświętany taniec i zawody siłowe. W przerwach obydwa zbratane plemiona składały szefowi rządów wielką cześć, która wyrażała się stale w głośnych okrzykach radości i innych onjawkach zadowolenia. Po ukończeniu zapasów, prezydent Getulio Vargas rozdał rządy krajowców wielką liczbę narzędzi rolniczych, motyk i długich nożów, co spowodowało nowe i przeciągłe wybuchy radości.

W towarzystwie szeregu starszych obydwu plemion, prezydent Getulio Vargas odbył popołudniu dłuższą wycieczkę po rzece Araguaia. Jazda odbyła się łódkami, którym towarzyszyły niezliczone kanoy Indian.

O presidente Getulio Vargas desembarcou do avião na ilha do Bananal, sendo imediatamente cercado por toda a tribo dos Carajás. O chefe da tribo, de nome Ataul, cumprimentou o presidente Getulio Vargas em nome de todos os indígenas da ilha. O chefe da nação, dirigindo-se para a casa onde ficou hospedado, atravessou a pé todo o acampamento dos Carajás, parando inúmeras vezes para conversar com os índios. Nesse momento chegava a tribo dos Javahés que vinha saudar o chefe da nação. Os Javahés vinham de sua aldeia Monte que fica no outro extremo da ilha.

Recebendo a grande delegação de Javahés, o presidente Getulio Vargas manteve com varios de seus membros demorada palestra. Nesse momento, o presidente Getulio Vargas foi convidado pelos Javahés e pelos Carajás para assistir a dança sagrada do Aranauá e lutas corporales entre elementos das duas tribus preparadas em sua honra.

Logo após o almoço o presidente Getulio Vargas acompanhado de membros da sua comitiva, dirigiu-se à aldeia dos Carajás para assistir aquelas demonstrações. Ali, os Carajás e Javahés vestidos tipicamente realizaram a dança sagrada e as competições de luta corporal em homenagem ao chefe da nação que os visitava. Nos intervalos as duas tribus perfeitamente irmanadas prestavam ao chefe do governo grandes homenagens que eram sempre traduzidas em gritos de alegria e outras demonstrações de satisfação. Terminadas as competições, o presidente Getulio Vargas fez, entre os índios das duas tribus uma grande distribuição de instrumentos agrícolas, machados e facões o que provocou novas e demoradas demonstrações de alegria.

Em companhia de varios chefes indígenas, o presidente Getulio Vargas realizou a tarde um longo passeio fluvial, servindo-se para isso de batedores que foram comboiados por inúmeras embarcações dos índios.

ZŁOTO Ile Brazylia traciła na handlu z Rzeszą?

Hitler głosi, że zaprowadzi „nowy porządek“ w Europie i złoto nie będzie już odgrywało tej roli, jaką odgrywało dotychczas w gospodarce światowej, wymianie handlowej, ustalaniu wartości pieniądza itd. Powstał stąd niepokój, i dziennik „O Est. de S. Paulo“ uważał za wskazane zasięgnąć zdania u wybitnego fachowca, mianowicie p. João Alves Borges Jr., wyższego urzędnika fiskalizacji bankowej w B-co do Brasil.

„Złoto — uspokoił romowca dziennikarza — będzie odgrywało wybitną rolę w świecie cywilizowanym jeszcze przez długie wieki i pokolenia. Siła złota jest b. silna, a zaufanie w jego wartości nie ma nic wspólnego z formą rządów danego kraju. Totalistyczna „noda wartości nieokreślonych i zamiennych, nie utrzyma się długo. Pochodzi ona z choroby niedorozwoju pieniężnego u ludów biednowych, chcących zdobyć niezawisłość gospodarczą. Wymiana handlowa między dwoma krajami, które nie posiadają złota ani wartościowego pieniądza, będzie stale utykała.

Spójrzmy np. co nas w Brazylji spotkało przy tej wymianie handlowej. W ostatnich latach wysłaliśmy do Niemiec sporo rudy żelaznej, o wysokim procencie metalu. Wobec wyimaginacji tamt. rynku, wysłaliśmy do Rzeszy popielaty i zwięzły hematyt, który zawierał blisko 67 proc. żelaza. Za jaką cenę odstąpiliśmy tę rudę? Niestety, za śmiesznie niską zapłatę, po pół funta (10 szylingów) za tonę angielską 1,016 kg. Nie wolno nam zapominać, że hematyt brazylijski jest najlepszym w świecie co do czystości i jakości. Z drugiej strony trzeba wyznać, że ruda żelazna z pół. Afryki, zawierająca tylko 50 proc. żelaza, ma na rynku w Londynie cenę po 36 szylingów za tonę, z dostawą do Anglii. W oparciu o tę cenę, winniśmy zatem byli otrzymywać od Rzeszy po 48 szylingów za tonę naszej rudy, gdy Niemcy płacili nam ledwie piątą część.

Stara bajka o lisie i winogronach określa znakomicie pragnienia ludzi, którzy ciskają się przeciw władaniu złota nad światem. Wypowiedzieli oni walke złota tylko dlatego, że im brak złota.

Brazylia winna mieć swój pieniądz oparty o złoto, którego posiada dostatek na swym obszarze. Brazylia — skończył p. Borges — może żyć szczęśliwa, silna, niezawisła i wolna poza kręgiem totalistycznej polityki, zmuszającej do wymiany towarów po wygórowanych cenach a tak szkodliwej dla naszych interesów życiowych i podstawowych. Królowanie złota nie upadnie, bo złoto to gwarancja, wywołująca zaufanie“.

OURO
(Est. de S.P.) A propósito das apprehensões a uma nova ordem económica a ser estabelecida na Europa e que anuncia o desaparecimento do ouro como o indispensavel meio de solução da politica monetaria mundial, concedeu-nos uma entrevista o sr. João Borges junior, da Fiscaliação Bancaria do Banco do Brasil.

O ouro — disse o entrevistado — continuará dominando no mundo civilizado ainda por muitos seculos e gerações. O seu poder é muito forte e a confiança de seu valor mundial não reside nas formas de governos. O regimen das moedas compensadas e hypotheticas não pode triumphar por muito tempo. Elle constitue uma enfermidade do organ monetario dos povos que se debatem por sua independencia economica e financeira. A troca de mercadorias, entre dois paizes que não possuem ouro e moeda de curso internacional, não permite entre, elle estabilidade de seus interesses.

Vejam os que nos tem sucedido com o regimen de troca de mercadorias. Nesses ultimos annos exportamos para a Alemanha, apreciavel reserva de minerio de ferro de elevado teor metalico. A vista das exigencias naquelle mercado europeu, embarcamos para Alemanha a hematita cinzenta e compacta con-

Na angielskim krazowniku „Sussex“. Wodny samolot stoi na katapultce, która go wyrzuci w powietrze. — A bordo do cruzador britânico „Sussex“ Um hidro-avião pronto para ser lançado.

tendo em media, cerca de 67% de ferro metalico. Por quanto vendemos esse minerio? Infelizmente, pelo ridiculo preço de dez shillings por tonelada inglesa de 1,016 kilos. Não devemos deixar de mencionar que o minerio brasileiro exportado é o melhor do mundo, em pureza e qualidade. Por outro lado convém dizer que o minerio de ferro norte africano, contendo apenas em média cerca de 50% de ferro metalico, é cotado no mercado de Londres, na base de 36 shillings por tonelada, „cif“ Londres. Baseado nesse preço, o minerio brasileiro exportado para a Alemanha deveria ser vendido na base justa de 48 shillings por tonelada.

„A fabula da Raposa e das Uvas poderá com acerto exprimir os desejos dos homens que investem contra o reinado do ouro. Elles fazem a guerra ao ouro, porque não o possuem. O Brasil deve ter a sua moeda de circulação internacional garantida pelo ouro que possui em profusão em seu territorio. O Brasil — concluiu o Sr. Borges — pode viver forte, independente e livre, completamente fora da politica do regimen. das compensações e das trocas de mercadorias manufacturadas, a preço elevado e prejudicial aos seus interesses vitales e basicos. O reinado do ouro não cairá“.

Polonia: Christo dos povos

— Para „Gazeta Polska“ por UBALDO SOARES, Rio —

Polonia, Christo dos povos! Como a do Salvador, tua resurreição ha de vir. Ella já está presente aos nossos olhos nessa via crucis, em que misturas com teu sangue o heroismo. Martyr da mais nobre das causas.

Polonia, Christo dos povos! E preciso conhecê-la, em sua austeridade, em seu passado, em seu presente, para que duvidas não haja de que a Polonia é um messianismo. Messianismo da propria redempção que, ainda hontem, conquistou ao preço de glorias tão altas que a elevam no conceito de todas as nações civilizadas.

A Polonia tem o segredo da propria individualidade historica, segredo que transmite de geração em geração, de individuo a individuo, e se manifesta em afirmar seus direitos impostergaveis a liberdade, adquiridos nas refregas entre o bem e o mal, a justiça e fatalidade.

Para esse povo as crises fataes são alicerces de sua propria força, força tão forte e irredutível que, alçuebrada se levanta sobre os escombros para continuar impavida em seu papel humano e civilizador.

Seu panegyrico é permanente e aquelles, que o fizerem, fazem e farão, são os grandes de toda terra, immensos de espirito

e super immensos de coração. São aquelles que não admittem, na face do orbe o imperio do odio e do crime, mas só applaudem o dominio dos altoes gestos dignificantes.

A vida desse povo é um imperativo, seu direito um escudo, seu papel um programma.

Não importam os hiatos, quer os de hontem, quer os de hoje. São passageiros e atravez elles, a Polonia, Christo dos povos, resgata com o proprio sangue as pequenices da especie humana, do seio da qual ella é a Nação edificante, eschelhada pelos imperativos do destino para o resgate as culpas de outrem.

A Polonia, Christo dos povos, é e será sempre uma legenda, um nome a illuminar os caminhos da honra e do bem, da virtude e do heroismo, marcas indeleveis de sua grande fortuna.

Polonia, Christo dos povos, arranca do teu corpo em chagaa chama da tua fé, cristalisa-a nos teus anseios mais secretos numa potencia onde tras—bem cedo—que buscar um outro, senão muitos Pitudski, que virão restaurar teus direitos soberanos, fraudados mas conservados pelas armas de teus filhos, que os defendem nesse arranco inaudito, formidavel, polonez!

Polonia: Christo dos povos Polska: Chrystus narodów

Na 20-lecie zwycięstwa Polski nad Rosją bolszewicką

Polsko, Chrystusie ludów! Wstaniesz, jak Zbawiciel, do nowego życia. Odrzuczenie Two już dostrzegają oczy nasze, gdy kroczyś drogą krzyżową, znacząc krwią swój bohaterski ślad. Męczennico najświętszej sprawy!

Polska, Chrystusie narodów. Trzeba ją poznać w jej cierpieniach, w przeszłości i terażniejszości, aby nam się objawiło jej postać i życie. Postanuciem własnego odkupienia, które ponownie zdobyła, za cenę tak górnej chwały, że stoi na oczach wszystkich narodów świata.

Polska posiadała tajemnicę własnej osobowości dziejowej, tajemnicę przekazywaną z pokolenia w pokolenie, z ojca na syna, a znajduje ona wyraz w niezłomnym podtrzymywaniu swych odwiecznych praw wolności, zdobytych w bojach: Dobra ze złem, Sprawiedliwości z przeznaczeniem.

Dla tego ludu przelomy losu stają się fundamentami jego własnej mocy, siły tak wielkiej i niezłomnej, że jeśli runie, wyrasta na gruzach i pełni nadeł nieustraszoną straż dla ludzkości i cywilizacji.

Pieśń pochwalna ku jej czci jest wiecznotrwała i w chórze piewców byli, są i będą najwięksi z światowych moczary, wielcy duchem, jeszcze więksi sercem.

Są to ci, którzy nie uznają, by światem miały władać przemoc, zbrodnia i nienawiść, a którzy mają uznanie tylko dla bohaterstkich, godnych postaw.

Życie owego ludu jest nakazem, prawem jego tarczą, a rola programem.

Nic nie znażają rany, zadaue wczoraj czy dziś. Zabliznią się, a przez nie Polska, Chrystusie narodów, odkupuje krwią własną małoduszność gatunku ludzkiego, w tonie którego Polska jest narodem budującym, wybranym przez losy, aby nie spuszczać karty na innych.

Polska, Zbawiciel ludów, jest i pozostanie na zawsze legerdą i imieniem, które oświeca drogę honoru i wartości, cnoty i bohaterstwa, niespożytych znaków jej wielkiego szczęścia.

Polsko, Chrystusie narodów! Zbudź w swym cieie, okrytym ranami, płomień twej wiary, podsyć go duchem Odkupiciela w swych najsłabszych pragnieniach do owej potęgi, w której przyjdzie ci—i rychło—znaleźć nowego, a może wielu Pitudskich, by odbudowali twe własne prawa, dziś spowieńierane a jednak zachowane w cieniu bagnietów twych synów, co stanęli do niestychanego zrywu, bohaterskiego, prawdziwie polskiego!

Zapamiętaj

dobrze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmacia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdolał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawaną od 9 lat. Były setki podobnych leczęń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwą POMADĄ MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzućcie naśladowni ctwal Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwej, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupnie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora“, Joinville

Każdy zapobiegliwy gospodarz stara się, aby miał zawsze domu znakomite piwo **IMPERIAL PILSEN** oraz świetny i rowy wynalazek **„DELICIOSO“** z soku pomarańczowego bez alkoholu **Z BROWARU ATLANTICA** - Curitiba, Av. Iguassu nr. 153. Telefonu 790 lub 791

